Uffe Ellemann Jensen, fyrrverandi uttanríkisráðharri:

Danmark eigur at fáa fyrimunir í komandi oljuvinnu í Føroyum

-Tá hugsað verður um framtíðina vil eg bart út siga, at tað verður trupult fyri okkum at skilja, um danir ikki kunnu fáa fyrimunir í eini komandi føroyskari oljuvinnu. Tit kunnu ikki bara koma til okkara tá rokningarnar skulu gjaldast.

M.a. hetta sigur fyrrverandi danski uttanríkisráðharrin og nú andstøðuleiðarin á fólkatingi, Uffe Ellemann-Jensen við Tíðindablaðið Sosialin.

Hann heldur annars ikki, at Danmark hevur ráð til at lata Føroyar fara á heysin men vísir á, at danir verða noyddir til at seta føroyingum krøv, um teir skulu læna fleiri pengar.

-Vit mugu hava trygd fyri, at tit veruliga broyta politikkin, so vit ikki enda í somu ódnu ringrás einaferð afturat sigur Uffe Ellemann-Jensen.

Uffe Ellemann-Jensen formaður í Vinstraflokkinum -Eg taki undir við politikkinum hjá stjórnini mógvegis Føroyum

Fyrrverandi danski uttanríkisráðharrin, Uffe Ellemann-Jensen, er kendur fyri sín stóra áhuga fyri Føroyum og føroyskum viðurskiftum. Í sambandi við tær stórbroytingar, sum í hesum døgum eru føroyska samfelagnum fyri, hevur Tíðindablaðið Sosialurin skift orð við hann

Seinast vit tosaðu við Ellemann-Jensen, var í mars í ár. Tá segði hann, at Danmark ikki hevði ráð at lata Føroyar fara á heysin. Øllum kunnugt er nógv vatn runnið í sjógvin síðani tá, og støðan er nógv versnað. Nú verður tosað um milliarda upphæddir, sum skulu pumpast inn í føroyska samfelagið.

Eingin partur skal »kollapsa«

Hvat heldur Uffe Ellemann-Jensen, sum andstøðuleiðari á fólkatingi og fyrrverandi uttanríkisráðharri okkara, kann bjarga Føroyum undan húsagangi?

- Hesin spurningur er trupul at svara, tá eg ikki havi atgongd til somu upplýsingar, sum stjórnin hevur, sigur Uffe. - Men eg standi fast við tað, eg fyrr havi sagt um, at Danmark ikki kann lata ein part av Ríkisfelagsskapinum »kollapsa«. Tað vildi kostað Danmark dýrt í altjóða tign og kreditviðri. Hetta merkir í praksis, at Danmark má bera byrðuna í sambandi við búskaparligu saneringina. Støðan er bara soleiðis, og Danmark hevur jú ongan annan at senda rokningina til, heldur Uffe Ellemann-Jensen.

Á heysin av oyðsli

Nú verður sagt, at tað hjálpir einki einans við »ábótum« í føroyska samfelagnum. Neyðugt er við milliardainnsproytingum her og nú. Onkur sigur, at vit okkum tørva eina »Marshallhjálp« Onnur tosa um at lýsa Føroyar sum »katastrofuøki« og uppaftur onnur, at oyggjarnar eiga at verða settar í undantaksstøðu. Hvat heldur Ellemann-Jensen um tað?

- Tá verður sjálvandi settur spurningurin um, hvussu forðað verður fyri, at tit ikki bara koyra víðari á sama hátt, soleiðis at útreiðslurnar ikki fara at vaksa enn meira. Henda spurningin vilja danskir skattgjaldarar sjálvandi seta. Hetta má loysast við samskifti millum donsku stjórnina og landsstýrið, heldur Uffe Ellemann-Jensen. - Nú nevndi tú orðið »Marshallhjálp«. Tá eiga vit at hava í huga, at hon í sínari tíð var nýtt sum »hjálp til sjálvhjálp«, og at pengarnir als ikki vóru givnir til nýtslu uttan treytir. - Eisini haldi eg, at orðið er misvísandi, tí »Marshallhjálpin« var latin Evropa, sum var niðurundirkomið av kríggi. Føroyar eru útarmaðar av oyðsli.

Vit mugu seta tykkum krøv

Víðari sigur Uffe Ellemann-Jensen, at danir gjøgnum árini hava latið skiftandi landsstýri sjálv stýrt búskapinum - í anda heimastýrisins, sum hann tekur til. - Men eg má siga tað bart út, leggur hann afturat: - Vit fáa ikki Fólkatingið at góðtaka, at vit partvís skulu gjalda stórar rokningar fyri fortíðarinnar syndir - sum vit frá danskari síðu í ferð eftir ferð ávaraðu ímóti - og partvís opna møguleika fyri, at støðan kann endurtaka seg um nøkur ár. Tí verða krøv sett um innlit í, hvørjar avtalur Føroyar gera í samfelagsbúskapinum, sum Danmark seinni kanska kann koma at hanga uppá.

Tíðarandin fyri sjálvræði

Annars heldur Uffe ikki, at Føroyar aftur fara at gerast eitt danskt amt. - Tað vildi jú verið í stríð við evropiska tíðarandan, sum gevur einstøkum fólkabólkum størri og størri sjálvræði. Í hesum sambandi er sjálvræðið innan Ríkisfelagsskapin ein fyrimynd hjá øðrum. Tí er tað, at tørvur er á einari endurnýggjan av teirri føroysku politisku skipanini, sum gevur møguleika fyri ábyrgdarfullum og samanhangandi politikki.

Skipan uttan »lokalpolitikk«

Hvat er tað fyri ein politisk skipan, tú hugsar um?

- Eg meini, at vit skulu burtur frá eini politiskari skipan, har lokal áhugamál hava so stóra ávirkan, og har samfelagsbúskaparlig fyrilit alt ov ofta verða sett til víks. - Serliga fløgur í tunlar, vegir, havnir o. s. fr. standa í dag sum ein ræðandi minnisvarði yvir eina politiska skipan, sum alt ov ofta ikki sá upp um nærmasta fjallatind. Tað eru føroyingar sjálvir, ið mugu finna loysnina. Men hetta skal bert verða ein loysn, sum kann sannføra okkum onnur um, at tit vilja venda gongdini.

Tykkara kreppa - okkara ávaring

Nú hava vit hoyrt nógvar søgur um, hvussu illa føroyingar eru umtóktir millum vanliga danan. Hvat heldur tú, at vanligi danin heldur um Føroyar og føroyingar í hesum døgum?

- Fyrst og fremst er vanligi danin helst argur um, at eitt samfelag í so stóran munn »einki leggur í« fíggjarliga veruleikan, og so bara sendir rokningina víðari til onnur. Samstundis skilja danir, at náttúran hevur verið føroyingum kørg. Tey, ið hugsa meira, síggja í »tí føroyska døminum« eina ávaring til danir um, hvussu illa tað kann ganga, um eitt samfelag lænir ov nógvan pening, og so brádliga ikki er ført fyri at gjalda og ikki kann røkja sínar skyldur.

Tit mugu sannføra okkum um loysnina

Uffe Ellemann-Jensen heldur ikki at forstáilsi og viljin er serliga stóru hjá dønum framhaldandi at gjalda fyri føroyingar. Tí heldur hann tað vera av sera stórum týdningi at gera eitthvørt, sum kann sannføra danir um, at vit vilja venda gongdini.

Neyðugt at kenna viðurskiftini

Men hvat heldur Uffe um vitjanina hjá politisku-búskaparligu nevndini í Føroyum?

- Eg haldi, at vitjanin av einari danskari fólkatingsnevnd er av stórum týdningi. Tað eru jú hesir politikarar, sum skulu sannføra teirra veljarar um, at teir skulu »punga út« til føroyingar. Tí snýr tað seg um at sannføra politikarar um, at føroyingar hava skilt støðuna, og tey krøv hon setur - at tit ikki bara koma við umberingum um, at tað gekk galið.

Vit spurdu eisini um Uffe Ellemann-Jensen tekur undir við politikkinum, sum danska stjórnin førir mótvegis Føroyum, ella um hann hevði gjørt tað øðrvísi?

- Við teirri vitan eg havi í dag, so haldi eg ikki, at eg hevði gjørt øðrvísi. Tí taki eg undir við politikki stjórnarinnar.

Annars heldur hann, at tað er av stórum týdningi, at danskir ráðharrar, sum hava við Føroyar at gera, javnan eru á vitjan. - Sjálvur havi eg stóran áhuga fyri Føroyum og vitjaði eg tí á hvørjum ári, sigur hann. - Vit kunnu jú heldur ikki skilja føroysk viðurskifti, um vit ikki hava verið har - og helst í rættuliga ringum veðri, leggur hann afturat.

➳

Upplýsið um støðuna

..t spurdu eisini, hvat hann heldur um herferðina, sum umhvørvisfelagsskapirnir føra móti Føroyum í hesum døgum.

Hann heldur, at vit skulu taka hetta púra rólig-a, um vit hava reint mjøl í posanum. Og hann leggur afturat: - Noreg hevur tað á sama hátt við hvalaveiðuni. Men her kundi tú hildið, at Føroyar og Grønland høvdu lættari við at treingja ígjøgnum við boðskapinum um, at hesar útsettu smátjóðir hava ein lívsneyðugan tørv fyri at kunnu heysta náttúrutilfeingið.

Onkar frekar ætlanir

Tað var meðan Uffe Ellemann-Jensen var uttanríkisráðharri, at vit tóku yvir undirgrundina sum málsøki. Nógv hevur verið tosað um og givið, hví hetta hendi so bráðliga. Onkur hevur ført fram, at undirgrundin gjørdist føroysk, tí at eitt nú Uffe Ellemann-Jensen hevði lagt onkran snildisliga taktikk. Nettup at teir høvdu mistanka um, at búskaparligu viðurskiftini í Føroyum fóru at versna so munandi, at Danmark noyddist at veita trygd fyri Føroyar. Og fyri at Danmark kundi hava eina rímiliga trygd, fingu Føroyar undirgrundina.

Tað verður tosa um, at A. P. Møller ella aðrar danskar fyritøkur standa klárar at gera kanningar, og at politisku myndugleikarnir hava givið grønt ljós. Í hvussu stóran mun heldur tú, at danskar fyritøkur eiga at verða við í hesum arbeiði?

Danir mugu fáa fyrimun...

Hesa frágreiðingina heldur Uffe Ellemann-Jensen lítið um. Har er als einki samanhang við veruleikan. Einasta orsøkin til hatta, var sterka føroyski ynskið um at taka yvur málsøkið.

Men tá hugsað verður um framtíðina, sigur Ellemann-Jensen at enda - so vil eg bart út siga, at tað verður trupult fyri okkum at skilja, um danir ikki fáa fyrimunir í oljuvinnuni.

Tit kunnu ikki bara koma til okkara tá rokningarnar skulu gjaldast. .

jan/eli

Ellemann-Jensen:

»Danmark hevur ongan annan at senda rokningina til«

Hugnaliga Invercauld Arms-hotellið í Braemar

Stórur spenningur um skotlandsferðina

*Møng bíða í spenningi eftir at frætta hvør høvuðsvinnarin verður í kappingini **»15 spurningar um Skotland«**, sum verið hevur í Sosialinum seinastu dagarnar. Fimtandi og seinasti spurningur er aðrastaðni í blaðnum í dag saman við áheitan á lesararnar um avgjørt beinanvegin at senda okkum svaraðu spurningarnar.*

Drigið verður mándagin 4 okt. – og tað fyrsta vit kunnu fáa vinnaranøvn í blaðið er sjálvsagt týsdagin 5. okt.

Hotel Douglas í Aberdeen

Høvudsvinningurin

10-daga ferðin fyri tvey vaksin við tveimum børnum og bili umframt uppihald á trimum av hugnaligastu hotellum Skotlands, sum slagið stendur um 4. okt., er í stuttum henda:

– Fráferð við Smyrli hósdag kl. 15 og koma til Aberdeen fríggjadag kl. 14.

Gist verður tvær tær fyrstu næturnar á tí stak hugnaliga Douglas-hotellinum, sum er skamt frá atløguplássinum hjá Smyrli. Hetta er í miðbýnum, so væl liggur fyri at fara til handils, líkamikið hvørjum leitað verður eftir. At Aberdeen harttil er ein ógvuliga spennandi og hugnaligur býur, ger støðgin har bara so mikið forkunnugari.

Næstu fýra næturnar frá sunnudagi til og við mikudag, verður gist á Crieff Hydro Hotel í nánd av Crieff í náttúruvøkrum øki vestanfyri Perth. Gistingarhúsið er veruligt fyrsta floks luksushotell við øllum hugsandi hentleikum og ógvuliga vælhóskandi fyri húski við børnum.

Stásiliga Crieff Hydro-hotellið

Seinastu tvær næturnar undan heimferðini, hósdag og fríggjadag, verður gist á stásiliga Invercauld Arms Hotel Í Braemar, uml. ein tíma við bili frá Aberdeen.

Íroknað gistingarnar á hesum fráliku hotellum er morgunmatur og døgurði fyri øll – hvønn dag.

Hvørji, ið sleppa til Skotlands at dusa sær á hesum fráliku hotellum, kunngera vit saman við hinum vinnarunum týsdagin 5. okt.

KAPPINGIN 15 SPURNINGAR UM SKOTLAND

ER NÚ LIÐUG

Seinasti spurningurin...

15. Spurningur

Er skotska láglendið fyri sunnan ella norðan?

Svar ___________

Fyri at vera við í lutakastinum um

10-DAGA SKOTLANDSFERÐ

við bili & børnum undir 14 ár og uppihaldi á trimum fráliku skotskum hotellum í eina viku

2 SNARFERÐIR FYRI TVEY

til Aberdeen

10 SKOTSK TURRIKLØÐ

og **4 SWEAT SHIRTS**

skuldu tit bert svara 15 spurningum um Skotland. Spurningarnir hava verið í blaðnum dag um dag og tann seinasti er í blaðnum í dag.

Greinin á síðu 16 & 17 í hósdagsblaðnum 9. sept. hjálpir tykkum at svara spurningunum.

STRAX – STRAX – STRAX

Sendið beinanvegin teir 15 svaraðu spurningarnar til

SOSIALURIN, Box 76, 110 Tórshavn

við sendaranavni, bústaði og tlf. nr.

Bert 15 svaraðar spurningar í hvønn bjálvan. Eru fleiri í einum húski, ið senda inn, mugu tey nýta hvør sín bjálva.

Drigið verður mánadagin 4. okt.

Bjálvar til dráttin mugu tí vera okkum í hendi í **SEINASTA LAGI við postinum mánamorgunin 4. okt.**

Latið ikki vikuskiftið fara, men sendið okkum kappingarbjálvan so skjótt 15. spurningur er svaraður.